

Pressröster

Lill-Tarzan

Lysande av Pygméteatern

Pygméteatern som har hemvist i Stockholm har utökat verksamheten och startat en sydsvensk avdelning i Malmö. I söndags gästspelade gruppen på KUB med Lill-Tarzan, en barn-och familjeföreställning, i regi av Sten Wallin som också skrivit manus. Pjäsen är ett skuggspel, en konstart med gedigna anor. Redan för ett par tusen år sedan lär skuggspel ha varit populära bland andra i Indien, Java, Kina.

Pygméteatern har utforskat skuggspelets möjligheter, tillfört dockor, masker, skådespelare, musik. Till den här uppsättningen har man två skuggspelsskärmar där skådespelarna Claes Krogsgaard Ericsson och Oline Sørensen Ödéhn skapat en förunderlig och spännande värld med hjälp av dockor och figurer av kartong eller tunn papp som de fyndigt dirigerar med långa pinnar. Och vips så blir figurerna levande! Så känns det och så ser det ut. Belysning, ljud, och lite musik gör väl sitt till, men för övrigt tror jag att hemliga, tusenåriga andar har fingrar med i spelet.

Berättelsen handlar om Lill-Tarzan som är fem år, det var han för övrigt redan när han föddes. Föräldrarna är födda i samma veva, men litet äldre.

Det är semesterdags när vi möter dem och familjen är i packningstagen. Lill-Tarzan är en kul liten kille som man omedelbart gillar. Hans kavata gångstil, hans ivriga plastik är suveränt återgivet. Också hans kommentarer till välmenande, men småtjatande far och mor. Han är en uppfriskande motvallskilde som inte alls vill åka på semester och lämna kompisarna i stan.

Jättetrist tycker han att allting är när han traskar runt på landet. Han har ju ingen att leka med. Han gör upp planer för att rymma men när tillvaron känns som mörkast träffar han en räv i skogen, Mimo, en rätt skrytsam typ, men ändå hygglig. De två blir vänner och upplever många äventyr i skogen.

Lill-Tarzans äventyr har blivit en härligt levande historia. Man känner engagemanget, entusiasmen hos aktörerna, spelglädjen över att få spela för barn. Skådespelarna dyker upp också som rollfigurer emellanåt, tittar fram mellan skärmarna, kommenterar, skojar, förstärker spelet i denna ömsinta, humoristiska föreställning om vänskap, fantasi och drömmar. Kul att Skåne nu får tillfällen att ta del av den här typen av fantasifullt lysande teater i skuggornas värld.

Ulla Pagrot, Helsingborgs Dagblad

Skyggespil med massiv komik

Svenske Pygméteatern bruger hverken avancerede videokanoner eller 3D-udstyr, men skaber teatermagi ved hjælp af silhuetdukke, oplyste lærreder, løsrevne rekvisitter og masser af akustiske lydeffekter.

Skyggespil forbinder man ofte med sirligt udskårne og urovækkende japanske figurer, men i den svenske udgave bliver uhyrer, kejsere og ånder erstattet af en ferieramt småbørnsfamilie.

Far er kunstmaler, mor er sygeplejerske, og sønnike på fem år keeeeder sig. Mini-Tarzan, som knægten hedder, prøver uafledeligt grænser af og er noget så øretæveindbydende irriterende. Ikke engang naboens store drenge orker at lege med ham.

Men en dag forvilder Mini-Tarzan sig ind i skoven, hvor han møder ræven Mimo, der kan tale, lege og finde på. Sammen udforsker de to venner en mystisk verden, hvor fantasi og virkelighed flyder sammen.

De svenske dukkeførere, Oline Sørensen og Claes Krogsgaard, taler et letforståeligt dansk, der dog bliver skæmmet af forkerte endelser og svenske ordstillinger. Det vi næppe genere målgruppen (børn fra tre til otte år), men mit øre generede det.

Charmen ved "Mini-Tarzan" er, at skyggespillet er befriende blottet for pædagogisk morale, men lever i kraft af veloplagt humor, massiv falde-på-halen-komik og spredte, yndefulde detaljer.

Lene Kryger, Fynsk Stiftstidende, Danmark

Mitt i Natten

"Mitt i Natten är en omtänksam och väl framförd föreställning med en uppfinningsrik scenografi."

Pia Huss, Dagens Nyheter

"Pygméaterns lilla scen är blott cirka två kvadratmeter men rymmer oanade möjligheter....Mitt i Natten är ofta suggestiv och fantasifull. Tilltalet är hela tiden precis lagom rart, utan att bli menlöst. Den lämpar sig bäst för barn som närmar sig skolåldern men också för oss som hyllar idén att fantasin är fröt till allt nytänkande."

Susanne Sigroth-Lambe, Uppsala Nya Tidning

"I höst har jag sett flera barnteaterföreställningar som varit snyggt gjorda och bra spelade, trivsamma och fina... Pygméatern gör en lika snäll föreställning för barn från 3-8 år, Mitt i Natten, om Jocke som ska börja skolan..."

Pia Bergström Edwards, Aftonbladet

"Mitt i Natten är en vänlig och småfyndig föreställning om Jocke som inte kan somna natten innan han ska börja skolan."

Karin Helander, Svenska Dagbladet

Pygméaterns Mitt i natten kommer barnen nära.

Jocke har ett problem. Imorgon börjar skolan och Jocke inbillar sig att barndomen slutar där. När han ska gå och lägga sig gör han sig av med alla leksakerna, eftersom man inte får leka i skolan. Han är på väg att bli stor.

Pygméatern från Stockholm behandlar i sin dockföreställning Mitt i natten kärleksfullt och med humor det steg som skolstarten innebär för ett barn. Sten Wallins pjäs blottlägger barnets spänning, föreställningar och rädslor inför den stora förändringen. Den lilla åskådaren kan känna in på bara skinet det som dockan också känner och frigöra sig från sina rädslor.

På natten kommer Gubben i månen in i Jockes drömmar och han rycker med sig Jocke på ett rymdäventyr. Rymdresan är lik Antoine de Saint-Éxupérys Den Lille Prinsens vandring från stjärna till annan. Också i den här berättelsen träffar man en kung, en vulkan och en ros som alla kräver omvårdnad. På sin rymdfärd finner Jocke en bevingad trasängel som man får leka med. Skolstarten betyder inte alls att barndomen måste ta slut.

Pygméatern använder en behändig svart låda som scen som man kan förvandla till ett sovrum, ett månlandskap eller ett moln genom att vända på den. Fonden som är täckt av ett svart skynke förvandlas till en skuggspelsduk som man flyger och leker bakom.

Brita Cronvall och Michael Koitzsch för föreställningen barnen nära. Koitzsch ger sin röst åt Jocke på ett naturligt sätt. Åskådaren börjar tro att den som pratar är en liten pojke och inte en vuxen man.

Pygméaterns pjäs Mitt i natten som turnerar i Finland ett par veckor är ett bra exempel på den svenska dockteaterns mångsidighet och höga kvalitet.

Sirpa Pääkkönen, Helsingin Sanomat

Den Röda Tråden

Förlust och saknad leder till insikt om att ta tag i det som finns. Livet tickar på och längtan binder samman dem som är i livet. Med osvikligt allvar tar svensk barnteater sig an dessa frågor.

Hos Pygméteatern i Den Röda Tråden där morfar längtar så efter sitt barnbarn griper en ängel in med fiffig dådkraft. Det passar bra på dockteatern där en vitsminkad Mia Ståhl Broborg flyttar om och lyfter in vad som behövs på ett änglalikt vis. Detta lilla teaterstycke rymmer sin högst egna stämning av övergivenhet. Och hur man kommer ur den.

...Världen är hemsk och saknaden en plåga. Om detta måste vi tala med barnen, förr eller senare. Det gör tre teatrar just nu – med klappande hjärta.

Margareta Sörenson, Expressen

Bakgårdsbarn

Pygmé sings the blues

Sedan ett par år är det inte enbart skuggorna som råder hos Pygméteatern. Dockor och skådespelare dominerar, även om skuggspelet finns kvar.

Men Pygméteatern har dessbättre behållit sin själ, sitt sound och sitt stuk. En strävårig blues drar genom deras uppsättningar, en både vemodig och komisk kaxighet.

Bakgårdsbarn börjar med att en sandlåda, en dockvagn och en lyktstolpe pratar med varandra på en öde bakgård. Lådan glappar, vagnen skruvar sig: inga barn! Men så kommer Pernilla, som vill bestämma allt. Och lille Max törs inte mopsa sig.

Ur den serieteckningslika scenbilden vecklar ett drama ut sig om hur delikat det är att ha en relation. Om hur maktens berusning kan gripa envar. Att vuxna silhuetter inte ser, inte förstår. Men att det är tur att de finns, i alla fall.

Margareta Sörensson, Expressen

Påhittig dockteater

Pygméteatern är en flytigt turnerande dockteatergrupp som under det senaste året gästspelat på teaterfestivaler i Tunisien, Tjeckien, Holland och Armenien.

I sin senaste uppsättning "Bakgårdsbarn" (för barn mellan 3 – 9 år) använder man återigen sin blandteknik av dockor och skuggspel.

Historien om två ensamma barn som hänvisas till varandra på förortens bakgård är enkel, men rymmer tankar om vänskapens villkor och hierarkier.

Redan öppningsscenen väcker de yngsta barnens förtjusning, när de övergivna leksakerna på den öde bakgården börjar få liv. Huvudkonflikten landar rätt i barnpublikens igenkännbara verklighet, där några vill bestämma mer än andra när man hoppar hopprep eller leker "Fångarna på fortet".

Pernilla, en kavat och påhittig docktjej med drag av Pippi Långstrump, testar gränser och utnämner sig till den självklara ledaren över den närsynte och försynte lille Max, som snart gör vad som helst för att få vara med i leken. Regissören Sten Wallin trollar också fram en fantasidjungel med ett farligt berg som sätter kompisskapet på hårda prov innan slutet blir gott över födelsedagstårtan.

Karin Helander, Svenska Dagbladet

Anna och Andarna

Andarna anfaller

Ett litet köping svävar fram genom mörkret, uppbyggt på Mia Ståhls hatt, och berättelsen kan börja - en liten exklusiv grej om konsten att vara sig själv. Denna eviga fråga som nafsar oss i nackarna livet igenom. Är du riktigt sann nu? Anna är inte sann, hon plågas av andar som uppmanar henne att bete sig falskt och skrytsamt. När kusin Konrad från Stockholm kommer för att hälsa på blir det jobbigt att ljuga ihop ett helt nöjesfält.

Sten Wallin har skrivit en moralitet om att försöka imponera, i stil med ett kapitel av Sune. För samma målgrupp. Lite skoj, lite skräck, lite relation. Det är skönt kusligt i den lilla salongen.

Jag njuter av en bilskrot helt i stil med Jan Lööf och skuggspelsandar med skräckfilmskänsla. Vana barnaögon lägger märke till Converse-dojorna som är ditsydda på Konraddockan. Dockspelets miniatyrvärld och illusionsmöjligheter är halva behållningen. Den andra halvan är sensmoralen. Pygméteatern berättar vältajmat, vitsigt, vackert och vasst. Att de envisa andarna kunde stavas schizofreni är en händelse som kanske inte behöver vara en tanke.

Gunilla Brodrej, Expressen

På Pygméteatern kämpar en Anna i dockformat med illvilliga andar och inre demoner. För barn från 7 år ges en engagerande historia om att våga vara den man är och lita på att man duger.

Snabbt förflyttas vi till Bullerköping, en liten stad med lysande fönster som svävar genom teatermörkret. Där bor Anna som lider av dåligt självförtroende och taskiga kompisar.

Hennes inre och ganska högljudda andar tar visuell form genom suggestiv skuggspel. De invaderar hennes tankar och får henne att ljuga ihop en ny häftig stajl som Bullerköpings ascoola discodrottning. Hon iklär sig en illasittande jargong som skorrar allt falskare, särskild när hon försöker imponera på kusin Konrad från Stockholm. Det märks i salongen att det inte bara är Anna som har någon gång känt sig utanför och som med alla medel jobbat på att slippa nördstämpeln.

Sten Wallins regi ter fasta på dockteaterns teatrala effekter och verkningsfulla småskaliga scenografiska lösningar. Liksom Mittiprickteatern bjuds publiken in i teatern magiska och fantasieggande rum.

Karin Helander, SVD